

הכנסת

סימוכין : 03844314

ירושלים, ד' תשרי, התשע"ה

28 לספטמבר 2014

אל : חברי ועדת המדע והטכנולוגיה

מאת : הייעוץ המשפטי לוועדה

הנדון : מסמך הכנה - לישיבת ועדת מדע ביום 30.9.14 - תקנות ניירות ערך (הצבעה בכתב והוכחת בעלות בכתבי אופציה לצורך הצבעה באסיפת מחזיקים בכתבי אופציה), התשע"ד-2014

א. רקע חקיקתי

1. עניינן של התקנות המובאות לאישור ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת הוא הסדרת ההצבעה באסיפות של מחזיקים בכתבי אופציה. זאת בהתאם לחוק ניירות ערך (תיקון מס' 53) התשע"ד-2013 (להלן – תיקון מס' 53), אשר התקבל בכנסת ביום 31.10.2013 ונקבע בו כי תחילתו תהיה ביום תחילתן של תקנות לפי סעיפים 7טז ו-9טז. תיקון 53 קובע, בסעיף 2א44 כי תוקם מערכת הצבעה אלקטרונית שתאפשר הצבעה באסיפה באמצעות כתב הצבעה אלקטרוני למי שמחזיק בניירות ערך. התקנת התקנות תביא לכניסתו של תיקון מס' 53 לתוקף ולאחר מכן ניתן יהיה להפעיל את מערכת ההצבעה האלקטרונית.
2. בסעיף 7טז נקבע כי שר האוצר באישור ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת יקבע בתקנות את האופן שבו מחזיק בכתב אופציה המעוניין להצביע באסיפת מחזיקים בכתבי אופציה, יהא זכאי לקבל מאת חבר הבורסה באמצעותו מוחזק כתב האופציה את אישור הבעלות על אותו כתב אופציה. אישור הבעלות נדרש על מנת לאפשר את ההצבעה באסיפת המחזיקים.
3. בסעיף 9טז נקבע כי שר האוצר יקבע הוראות בדבר כתב הצבעה, לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה, בהתייעצות עם שרת המשפטים ובאישור ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת. בסעיף נקבע כי התקנות יכללו, בין השאר, הוראות בעניינים הבאים - אופן המצאת כתבי הצבעה למחזיקים, אופן המשלוח של כתבי ההצבעה, חובת צירוף אישור הבעלות במועד הקובע וכן מועדים ולוחות זמנים לביצוע הפעולות; התמורה המרבית בתשלום בשל משלוח כתב הצבעה ואופן הטלתם על הגורמים השונים שייטלו בו חלק;

אופן הפיקוח על ביצוע ההוראות לפי פרק ה'2: כתבי אופציה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1958 שהתקבל בתיקון מס' 53.

4. מעבר להצבעה בכתבי אופציה, תיקון מס' 53, ערך גם תיקונים בחוק החברות, התשנ"ט-1999, לגבי אופן ההצבעה במניות. בהתאם לכך תוקנו תקנות החברות (הצבעה והודעות עמדה)(תיקון), התשע"ד-2014, תקנות החברות (הוכחת בעלות במניה לצורך הצבעה באסיפה הכללית)(תיקון), התשע"ד-2014 ותקנות החברות (הודעה ומודעה על אסיפה כללית ואסיפת סוג בחברה ציבורית)(תיקון), התשע"ד-2014, אשר אושרו על ידי ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת ביום 14.5.14.
5. המנגנון שיאפשר הצבעה אלקטרונית למחזיקי תעודות השתתפות בגז ובנפט נמצא בדיונים ועדת החוקה במסגרת תיקון לפקודת השותפויות, ותקנות שיאפשרו הצבעה של מחזיקי תעודות התחייבות יובאו לאישור ועדת הכספים לאחר שיושלם שלב הנסחות.

ב. מערכת ההצבעה האלקטרונית

6. תיקון 53 קבע כי תוקם מערכת אלקטרונית שתאפשר למחזיקי ניירות ערך שונים להצביע באמצעותה באסיפות הכלליות. זאת, לצד האפשרות להמשיך ולהצביע באמצעות המנגנונים שהיו קיימים עד כה. מטרתו של התיקון הינה לשנות את המצב שקדם לו לפיו היה על מחזיק בניירות ערך להגיע פיזית או באמצעות מיופה כוח למשרדי החברה במועד ההצבעה או לשלוח כתב הצבעה ידני. בנוסף, המערכת מזהה באופן אוטומטי את המחזיקים הזכאים להצביע, ובכך מאפשרת לדלג על ההליך המסורבל של קבלת אישור הבעלות מחברי הבורסה.
7. כתב הצבעה הוא טופס אותו ממלא בעל המניות ועליו הוא מסמן את אופן הצבעתו בכל אחד מהנושאים שעל סדר יומה של האסיפה. עמדת משרד המשפטים ועמדת רשות ניירות ערך היא שפרוצדורת ההצבעה הקיימת גוזלת זמן רב ומשאבים, ומהווה חסם בפני בעלי מניות מקרב הציבור, אשר ממעטים להשתתף בהצבעות באסיפה הכללית. ההנחה שעמדה ביסוד תיקון מס' 53 הייתה שמתן אפשרות לבעלי המניות להצביע באמצעות המערכת האלקטרונית תסיר את החסמים הטכניים המונעים מהציבור לממש את זכויות ההצבעה שלו, ובתוך כך גם תסייע להגדיל את אחוזי ההשתתפות של בעלי המניות בהצבעות.

ג. העניינים העיקריים המוסדרים בתקנות

8. בהתאם לנוסח התקנות המוצע, ההצבעה באסיפה של מחזיקי כתבי האופציה במערכת האלקטרונית תפעל באופן הבא - חבר הבורסה שאצלו רשום כתב האופציה יזין למערכת האלקטרונית את רשימת המצביעים הפוטנציאליים (כל מי שהחזיק בכתב אופציה במועד הקובע) (תקנה 9(א)(1)).
9. חבר הבורסה לא יכלול ברשימה זו מחזיק שהעביר לו הודעה, עד השעה 12:00 בצהריים של המועד הקובע, כי הוא אינו מעונין להיות כלול ברשימת הזכאים להצביע. העברת ההצבעה לחברה באמצעות המערכת האלקטרונית תיקבע בהתאם לכללים שתקבע הרשות לפי סעיף 44א(א) לחוק ניירות ערך.

10. כפי שצוין לעיל, ההצבעה במערכת האלקטרונית לא מחליפה את אמצעי ההצבעה הקיימים כיום והיא אפשרות הצבעה חלופית בלבד.
11. אישור הבעלות יינתן באמצעות מערכת ההצבעה האלקטרונית והוא מייתר את הצורך הקיים כיום להגיע לקבלו מחבר הבורסה (ראו הסיפה לסעיף 44א(א) לחוק ניירות ערך וכן בתקנות 6 ו-11(7)).
12. התקנות קובעות הוראות לעניין נוסח כתב ההצבעה ומפרטות את הפרטים שיהיו קבועים בו ושיש להביאם לידיעת מחזיק כתב האופציה. בין היתר נקבע כי הוראה לענין קבלת אישור הבעלות - האם בסניף של חבר הבורסה או במשלוח בדואר - אמורה להינתן מראש לגבי חשבון ניירות ערך מסוים. משמעות הקביעה כי על ההוראה להינתן מראש, היא על מנת שתינתן בזמן מספיק, כדי שמחזיק כתב האופציה יוכל לקבל את אישור הבעלות, באופן שנבחר, עוד בטרם מועד האסיפה ובמועד שיאפשר לו הצבעה לפי התקנות. מעבר לכך, קובעת התקנה כי מחזיק לא רשום רשאי להורות שאישור הבעלות שלו יועבר לחברה באמצעות מערכת ההצבעה האלקטרונית.
13. ניתן יהיה להצביע באמצעות מערכת ההצבעה האלקטרונית עד 4 שעות לפני כינוס האסיפה. ניתן לשנות את ההצבעה, בין על-ידי שינויה באמצעות מערכת ההצבעה האלקטרונית עד למועד של 4 שעות שבו המערכת ננעלת להצבעה, או על ידי הצבעה באסיפה עצמה (תקנה 10(ג)3). ההצבעה האחרונה בזמן היא הקובעת (ראו סעיף 35טז8(ו) לחוק ניירות ערך).

ד. לקראת הדיון

14. נוסח התקנות המונח בפני הועדה מבוסס על נוסח תקנות החברות (הוכחת בעלות במניה לצורך הצבעה באסיפה הכללית) (תיקון), התשע"ד-2014, אשר תיקנו את, תקנות החברות (הוכחת בעלות במניה לצורך הצבעה באסיפה הכללית), תש"ס-2000, ואשר אושרו על-ידי ועדת החוקה חוק ומשפט ביום 14.5.2014.
15. מצורף נוסח תקנות ניירות ערך (הצבעה בכתב והוכחת בעלות בכתבי אופציה לצורך הצבעה באסיפת מחזיקים בכתבי אופציה), התשע"ד-2014, בנוסח שנשלח לוועדה ועליו תיקונים שנערכו לאחר התייעצויות בין הייעוץ המשפטי לרשות לניירות ערך לייעוץ המשפטי של הוועדה.
16. בדיון בוועדת החוקה נדון נושא מועד סגירת המערכת להצבעות. לגבי מניות שינו התקנות את המצב הקיים לפיו כתבי ההצבעה היו צריכים להתקבל עד 72 לפני מועד ההצבעה, וקבעו כי ניתן יהיה להצביע במערכת האלקטרונית עד 4 שעות לפני מועד האסיפה. בתקנות נקבע גם, כי ניתן להאריך את פרק הזמן הזה לשתיים עשרה שעות לפני מועד ההצבעה. נגד שינוי זה נטען כי הוא מהווה קיצור משמעותי של פרק הזמן, והוא מקשה על החברות שנהגו לערוך בפרק זמן זה משא ומתן עם בעלי המניות והגופים המוסדיים. כמו כן נטען כי פרק זמן זה אינו מספיק להיערכות לדיווח על תוצאות האסיפה הכללית שכן ספירת הקולות כרוכה בבירורים משפטיים ועובדתיים. עמדת משרד המשפטים ורשות ניירות ערך הייתה שאין לחברות זכות קנויה לקבלת ההצבעות לפני מועד האסיפה, שכן ממילא זכאים

בעלי המניות להגיע לאסיפה ולהצביע באופן שונה מכפי שהצביעו קודם לכן. כמו כן נטען כי הגשמת התכלית לשמה הוקמה המערכת האלקטרונית תתמלא בצורה טובה יותר אם יתאפשר לבעלי המניות להצביע במועד סמוך יותר למועד האסיפה. לפיכך, הטענות נגד המועד האמור לא התקבלו בדיון בוועדת החוקה חוק ומשפט ובתקנות המונחות בפני הוועדה הוצע לקבוע את אותם מועדים גם לגבי ההצבעה באסיפות של מחזיקים בכתבי אופציה.

17. עניין נוסף שנדון בוועדת חוקה היה האם המנגנון שייעשה בו שימוש לצורך הכללה במערכת ההצבעה האלקטרונית יהיה של opt-in או של opt-out. נוסח התקנות קבע כי המנגנון יהיה opt-out. טענות שנטענו נגד מנגנון זה נדחו, ובתקנות המונחות בפני הוועדה הוצע מנגנון זה לזה שאושר בתקנות החברות.

18. בתקנות מוצע שמועד כניסתן לתוקף יהיה שלושה חודשים לאחר פרסומן. משמעותה של הוראה זו היא שתוקפו של תיקון מס' 53 יהיה ממועד זה וממנו ואילך ניתן יהיה להצביע באמצעות מערכת ההצבעות האלקטרוניות הן לגבי מחזיקים בכתבי אופציה והן לגבי מחזיקים בניירות ערך.

19. מסמך זה הוכן בהתבסס על מסמך הרקע המקיף מיום 13.5.14, שהוכן על-ידי ניצן רוזנברג, מהייעוץ המשפטי לוועדת החוקה חוק ומשפט לקראת הדיון שהתקיים לאישור תקנות החברות (הצבעה בכתב והודעות עמדה)(תיקון), התשע"ד-2014 ותקנות החברות (הוכחת בעלות במניה לצורך הצבעה באסיפה כללית)(תיקון), התשע"ד-2014.